

Clinical Tracer Highlight : โรคเบาหวาน

โรงพยาบาล	ค่ายสรรพสิทธิประสงค์
สาขา	อายุรกรรม
สถานะทางคลินิก	โรคเบาหวาน
วันที่	ธันวาคม 2557

1. บริบท

โรคเบาหวานเป็นโรคเรื้อรังรักษาไม่หายและเป็นโรค 1 ใน 5 อันดับแรกของผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาของค่ายฯ โดยปี 2553 มีผู้ป่วยเบาหวานมาเข้ารับบริการ 2,752 ราย ปี 2554 มี 2,915 ราย และปี 2555 มี 3,000 กว่าราย พบว่าผู้ป่วยเบาหวานยังไม่ได้รับตรวจประจำปีครบ 100 % ได้แก่ การตรวจ ตา ไตและเท้า ปี 2553 FBS 47.2 % HbA1C 30.3% ปี 2554 FBS 43.4 HbA1C 31 % ปี 2555 ระดับ FBS 43.69 HbA1C ได้ 39.2 % จากผลการทบทวนทั้ง 3 ปีพบว่า ระบบการตรวจคัดกรองไม่มีประสิทธิภาพจากผู้ป่วยมีจำนวนมาก ปี 2553 จัดทำใบแจ้งเตือนแพทย์ เริ่มจัดทำ DM club /camp ปี 2554 มีปัญหาจากสาเหตุเดิม จัดทำ check list การตรวจประจำปี มีพยาบาลช่วยตรวจสอบการตรวจคัดกรองประจำปีกรณีแพทย์ไม่ได้ส่งตรวจ เพิ่มคิวนัดพิเศษของห้องตาเพื่อความสะดวกแก่ผู้ป่วย ปี 2555 นักโภชนาการมาให้คำปรึกษาร่วมด้วย รวมถึงการ มีนักกายภาพบำบัดมาช่วยตรวจเท้า พร้อมสร้างแรงจูงใจโดยมีการแจกของที่ระลึกและใบประกาศนียบัตรจากผอ.รพ. หากทำระดับน้ำตาลได้ตามเป้าหมาย

2. ประเด็นสำคัญ / ความเสี่ยงสำคัญ

1. การตรวจคัดกรองประจำปี ผู้ป่วยเบาหวานต้องได้รับการตรวจรักษาตามมาตรฐานเพื่อเฝ้าระวังและป้องกันภาวะแทรกซ้อน
2. การให้ความรู้ เสริมพลัง ผู้ป่วยและผู้ดูแล ให้เข้าใจในการปฏิบัติตัวที่ถูกต้อง
3. การรักษากระดับน้ำตาลในเลือดและปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ให้ได้ตามเป้าหมายเพื่อลดภาวะแทรกซ้อนเรื้อรังและเฉียบพลัน เช่น การเกิด Hypoglycemia แผลที่เท้า ตับนิ้วเท้า การเกิด DN และ DR เป็นต้น
4. การดูแลรักษาผู้ป่วยเบาหวานแบบทีมสหวิชาชีพ

3. เป้าหมายการพัฒนา

1. ผู้ป่วยเบาหวานได้รับการตรวจรักษาและการตรวจคัดกรองประจำปีครบ 100 %
2. ผู้ป่วยและผู้ดูแลมีความรู้ เข้าใจในการดูแลสุขภาพของผู้ป่วย > 90 %
3. ระบบการดูแลรักษาผู้ป่วยเบาหวานแบบทีมสหวิชาชีพมีประสิทธิภาพเพียงพอ

4. กระบวนการเพื่อให้ได้คุณภาพ

การวางแผนการดูแลผู้ป่วย

- จัดตั้งคลินิกเบาหวาน / DM club/camp
- อบรมให้ความรู้แก่แพทย์ พยาบาลและทีมงานปีละ 1 ครั้ง เพื่อเพิ่มพูนความรู้และสามารถดูแลผู้ป่วยเบาหวานทั้งภาวะปกติและฉุกเฉินได้อย่างมั่นใจและถูกต้อง
- จัดทำและปรับปรุง CPG เพื่อให้การตรวจรักษาไปในแนวเดียวกัน

- อบรมให้ความรู้แก่แพทย์ พยาบาล และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งแผนกผู้ป่วยนอกและใน
- จัดทำแผ่นพับ คู่มือการดูแลตนเอง “ครบเครื่อง...เรื่องเบาหวาน”
- จัดทำโมเดลอาหารแลกเปลี่ยน ผู้ป่วยและญาติเข้าใจง่ายและสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง
การให้ข้อมูลและการเสริมพลัง
- จัดกิจกรรมค่ายเบาหวานทุกปี โดยนำผู้ป่วยเบาหวานที่มี FBS > 200 mg%
- จัดตั้งกลุ่ม Self Help Group “มะดันหวาน” ในชุมชนค่ายสรรพสิทธิประสงค์
- จัดทำโมเดลอาหารแลกเปลี่ยน ผู้ป่วยและญาติเข้าใจง่ายและสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง
การดูแลต่อเนื่อง
- มีการติดตามเยี่ยมบ้านในผู้ป่วยที่ Admit ราย และผู้ป่วยที่มีภาวะแทรกซ้อนต่างๆ

5. ผลการพัฒนา

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	2553	2554	2555	2556	2557
1. อัตราผู้ป่วยเบาหวานมีระดับน้ำตาล ในเลือด (70-130 mg%)	> 60%	47.2	43.4	42.9		55.6
2. อัตราผู้ป่วยเบาหวานมีระดับ HbA1C < 7%	> 40%	30.3	30.99	39.9		39.8
3. อัตราการตรวจพบภาวะ Retinopathy (DR)	< 25%	24.1	18.8	15.3		3.4
4. อัตราผู้ป่วยเบาหวานที่มี Microalbuminuria ได้รับการรักษาด้วยยา ACEI หรือ ARB	100%	64.0	64.0	56.1		32.2
5. อัตราผู้ป่วยเบาหวานที่มีระดับไขมัน LDL <100 mg/dl	> 60%	50.1	52.4	69.1		55.7
6. อัตราผู้ป่วยเบาหวานที่มีระดับความดันโลหิต < 130/80 mmHg	> 30%	59.5	58.0	48.7	60.6	52.9
7. อัตราการส่งตรวจคัดกรองปีละ 1 ครั้ง						
● ตรวจตา DR	> 60%	53.5	53.8	91.0		76
● Cr	100%	77.6	64.9	78.1		82.
● Lipid	100%	91.2	90.2	93.8		78.8
● HbA1C	100%	77.8	82.9	96.1		86.9
● ตรวจเท้า	100%	56.9	65.2	74.2		80.7
● Proteinuria / Microalbuminuria	100%	50.3	50.1	50.7		67.2
8. อัตราผู้ป่วย DM (DM Club) ที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมารักษา	>50 %	48.8	71.4	35.3		

6.แผนการพัฒนอย่างต่อเนื่อง

- นักกายภาพบำบัดเพิ่มการมีส่วนร่วมในการตรวจเท้าด้วย monofilament ซึ่งจะได้ทำการป้องกันก่อนที่จะเกิด complication และตัดรองเท้าให้เหมาะสมกับผู้ป่วย รวมถึงการสอนการออกกำลังกายที่คลินิก เบาหวาน
- สร้างเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยเบาหวานในชุมชน ให้มีการช่วยเหลือ แนะนำให้ความรู้การปฏิบัติตัว การดูแลตนเอง ให้เกิดเป็นชุมชนเข้มแข็งและสามารถดูแลกันเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ